

In deze reeks zoomt COLLECT in op de plaats van kunstenaars in de hedendaagse (kunst)wereld. Waarom maakt hij of zij precies zo'n werk, waar komt de inspiratie vandaan en hoe ziet hij of zij de eigen positie in de kunstwereld. Deze maand is Arpaïs Du Bois (*1973, Gent) aan de beurt.

TEKST: ELIEN HAENTJENS FOTO: GUY KOKKEN

Arpaïs Du Bois

“Werken op papier is spannender dan op doek”

In een met planten begroeid hoekhuis, vlakbij het Antwerpse stadspark, werkt Arpaïs Du Bois al twintig jaar aan haar oeuvre. “Voortdurend hoor ik hier auto’s en mensen. Eigenlijk kan ik daar helemaal niet tegen, maar toch blijf ik. Die constante herinnering aan het feit dat we met veel te veel zijn op deze planeet vormt een van de motoren van mijn praktijk. Niet dat ik als ik in een bos zou wonen, plots landschappen zou schilderen, maar mijn werken zouden wellicht een andere vorm aannemen”, steekt de kunstenaar van wal. “Nu ben ik in een soort constant rouwproces, waarin ik op zoek ga naar de ultieme uitrafeling. Het stadspark is hier vlakbij, maar ik kan er niet naartoe, want terwijl de meeste mensen er in de zon gaan liggen alsof dat superfijn is, kan ik alleen maar denken aan de zomer die veel te vroeg begonnen is en veel te heet en droog is. We staan op het randje van een soort afgrond, maar om een of andere reden – noem het dwaasheid, pretentie of onwetendheid – willen we dat niet zien.”

Die wereldse gevoeligheid vormt de rode draad doorheen de tentoonstellingen bij De Garage en Gallery Fifty One. “Met de titel verwijs ik naar de veranderende positie van de mens. Terwijl we vroeger jagers-verzamelaars waren, zijn we nu een soort struikelaars-vertrappelaars. We proberen onszelf met een soort onopzettelijke klunzigheid in stand te houden, maar helpen intussen de boel om zeep. We beseffen zeer goed dat we het fout aanpakken, en toch doen we er amper iets aan. Aansluitend bij dat idee voorzie ik in de centrale ruimte van De Garage een grote driedimensionale vloerinstallatie uit schuim die het stappen bemoeilijkt. De bezoekers zullen zich al struikelend naar de werken begeven. In de verschillende zijkamers komt telkens een bepaalde thematiek aan bod. Zo is er de installatie ‘Contre l’oubli’, waarin vitrinekasten staan die letterlijk volgepropt zijn met notitieboekjes. Die veelheid en de dwangmatigheid refereren aan het proberen niet te vergeten, aan het proberen een plaats te geven”, vertelt Du Bois. “Bij Fifty One bouw ik een huiskamer na, want ondanks alle problemen die zich rondom ons afspelen, blijven wij onbewogen in onze zetel zitten.”

Dat in de wereld staan, waardeert Du Bois enorm in het werk van Nancy Spiro. “Ze biedt op een heel directe manier een antwoord op de politiek-maatschappelijke realiteit. Tegelijk hou ik ook van het werk van Louise Bourgeois of Henri Matisse. Elke keer opnieuw ben ik ontroerd door de echtheid en diepte van zijn rood atelier, terwijl het tegelijk zo onwezenlijk en afgeplat is. Ik ben blij dat ik mijn antenne heb bewaard voor alle types kunst, en niet alleen voor werk dat gerelateerd is aan dat van mezelf. De laatste grote herontdekking was die van Van Gogh. Hoewel ik eerst niet begreep waarom net ik uitgenodigd werd voor een residentie in Zundert, heb ik enorm veel verwantschappen ontdekt.”

Woord en beeld

In haar werk zijn woord en beeld innig verbonden. “Soms is er geen tekst, en soms is er alleen maar tekst. Soms speel ik ook met de taal en het noteren ervan in kapitalen maakt er een meer geritmeerde handeling van die sterker aanleunt bij tekenen dan bij schrijven. Het punctueren is een soort ademhalen”, vertelt Du Bois. “Alle werken vormen ingrediënten van een totaliteit, waarbij het best wat mag kraken en botsen. Ze vullen elkaar aan, en nuanceren elkaar tegelijk. De boekjes zijn een soort journaal van de meest uiteenlopende invloeden, waaraan ik alle dagen rigoureuus verder werk. Zo probeer ik onze tijdsgeest te vatten, en iets door te geven. Alleen functioneer ik daarbij soms als commentator en soms als sluis.”

Die innige relatie tussen woord en beeld is wellicht een gevoeligheid die Du Bois overhield aan haar opleiding tot grafisch ontwerper. “Toen ik mijn eindwerk moest maken, ging het niet goed met mijn vader. Daardoor kwam ik tot de vaststelling dat ik hem en zijn verleden als kampoverlevende van de Tweede Wereldoorlog eigenlijk niet kende. Daarom voelde ik de nood in mijn eindwerk die persoonlijke thematiek te verkennen. Zo ben ik via de tekenkunst geleidelijk aan in de wereld van de beeldende kunst terechtgekomen. Hoewel ik nu niet meer denk als vormgever, merk ik wel dat ik misschien meer dan een andere kunstenaar snel en objectief een selectie kan maken voor een expo”, vertelt Du Bois.

Ook haar liefde voor papier en schriftjes zijn ongetwijfeld een restant. “Meestal werk ik in kleine schriftjes, waarbij ik de tekening van de pagina ervoor als vertrekpunt neem voor nieuw werk. Alles vloeit zo organisch door elkaar in een nooit ophoudende stroom. Die veelheid en het elkaar versterken zijn erg belangrijk. In verhouding tot de overvloed aan informatie die we te verwerken krijgen, blijft het slechts ‘peanuts’”, vertelt Du Bois. “Op initiatief van mijn galerist ben ik relatief recent met mijn grotere werken naar buiten gekomen. Zelf beschouwde ik ze meer als iets puur privé, maar hij vindt het een integraal onderdeel van mijn oeuvre. Al voelde het

links

‘nos pauvres combats’, 2018. Mixed media op papier, 150 x 110 cm. Met toestemming van Gallery FIFTY ONE.

onder

‘des rêves à revendre’, 2018. Mixed media op papier, 150 x 110 cm. Met toestemming van Gallery FIFTY ONE.

wel als een bevrijding eenmaal ik ze had getoond. Sommige werken vragen een bredere beweging van je lichaam, en dus een groter formaat. Puur fysiek werk ik voor de grote meer vanuit de schouder, terwijl dat bij de kleintjes vanuit de pols is. Bovendien vraagt het papier om een scherpte en directheid. Je moet er constant je gedachten bijhouden, maar dat maakt het voor mij spannender en plezieranter dan werken met olie op doek.”

Sinds ze bij Gallery Fifty One onderdak heeft gevonden, voelt ze zich perfect omgeven. “Voor mij is het belangrijk dat ik me thuisvoel bij mijn galerie. Dat de mensen die in de galerie werken inzicht hebben in mijn werk, en dat ik het in de diepte met hen kan bespreken. Anders sta je er als kunstenaar echt helemaal alleen voor. Bovendien is het fijn dat ik me louter kan concentreren op het artistieke, en niets te maken hoeft te hebben met de machinerie en het commerciële netwerk van de galerie. Soms is het fijn te weten waar je werken terechtkomen, maar tegelijk vind ik het niet erg dat verzamelaars een werk uit de reeks plukken en dat alles dus over de meest diverse interieurs verspreid geraakt. Dat ik voor mijn catalogus net interieurs heb gekozen, is daar een knipoog naar.”

ARPAÏS DU BOIS

‘Trébucheurs-piétineurs’, vanaf 29-09 in

De Garage en ‘Inconfortablement au salon’, vanaf 01-12 bij Gallery Fifty One.

Bij Fifty One Publication brengt Du Bois de overkoepelende catalogus ‘Si non là uit’. www.arpais.com

